

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO
EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

KIRKKOHALLITUS
KYRKOSTYRELSEN

Helsinki 28.1.2010
Asianro 2009-00823
Viite Oikeusministeriön lausuntopyyntö OM 15/41/2009, OM 041:00/2009
Asia Lausunto velkajärjestelytyöryhmän mietinnöstä Maksuohjelman kesto (OM
työryhmämietintö 2009:20)

Oikeusministeriölle

Velkajärjestelytyöryhmän esitys yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta niin, että pääsääntöinen maksuohjelman kesto on kolme vuotta, on erittäin kannatettava.

Koko velkajärjestelylain voimassaoloajan on näkynyt, että viiden vuoden maksuohjelma on inhimillisesti ottaen liian raskas. Erityisen raskas se on ollut lapsiperheille. Viiden vuoden aikana lapsiperheellä ilmenee väistämättä erilaisia yllättäviä menoja, joita maksuohjelma ei ole huomionnut. Maksuohjelman aikana lapsilla ei myöskään ole mahdollisuutta osallistua sellaiseen harrastustoimintaan, mistä aiheutuisi vähäistä suurempia kustannuksia. Velkajärjestelyn mukaisia elinkustannuksia laskettaessa käytännössä lasten harrastuskustannuksia ei aina ole huomioitu tai osattu ennakoida.

Kirkon diakoniatyössä on valitettavan usein jouduttu näkemään, miten ihmiset ovat uupuneet kesken maksuohjelman. Kriittinen kohta on usein ollut kahden vuoden jälkeen. Jaksamisen kannalta on ratkaisevaa, kuinka pitkä aika tuolloin velkajärjestelystä on jäljellä.

Viiden vuoden maksuohjelma voi myös lamaannuttaa ihmisen niin, että sen jälkeen toimintakyky ei ole palautunut ja velallinen on eristäytynyt ja syrjäytynyt sosiaalisesti. Maksuohjelman jälkeen paluu yhteiskuntaan aktiiviseksi toimijaksi ei ole onnistunut. Taloudellinen ahdinko näiden henkilöiden ja perheiden elämässä on usein edeltänyt velkajärjestelyä jo usean vuoden ajan.

Sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta tehokkain ratkaisu velkajärjestelyn edellytysten täytyessä on mahdollisimman nopea sovinto velallisen ja velkojan välillä. Se takaa parhaimmat mahdollisuudet aktiiviseen toimintaan järjestelyn jälkeenkin.

Kirkon diakoniarahasto on toteuttanut velkojen sovitteluissa niin sanottua akordirahastomallia, missä sovinto velallisen ja velkojan välillä tehdään kertaratkaisuna. Raili Gotthonin tutkimuksen (Velat anteeksi 2006) mukaan velkojen sovittelun jälkeenkin useimmat velalliset elivät edelleen taloudellisessa niukkuudessa, mutta 90 % koki taloudellisten ahdingon helpottaneen. Akordirahastotoimintamallin kautta saatu apu merkitsi masentuneisuuden ja ahdistuneisuuden vähenemistä sekä kokemusta ihmisarvoisen elämän edellytysten paranemisesta. Terveystilassa koettiin kohentumista. Paranemista tapahtui myös sosiaalisissa suhteissa, vaikka suhteiden määrä ei juuri lisääntynyt ja monilla yksinäisyys painoi edelleen. Nämä tutkimustuloksetkin puoltavat velkajärjestelyn maksuohjelman lyhentämistä viidestä vuodesta kolmeen vuoteen. Kun maksukyvyttömyys on ilmeinen, tukee mahdollisimman nopea ratkaisu selviytymistä yhteiskunnassa maksuohjelman päättymisen jälkeen.

Kansliapäällikkö

Risto Junttila

Hallintopäällikkö

Mikko Salmela